

OCENA ROZPRAWY DOKTORSKIEJ MGRA ERNIEGO GRESZTY
pt. „CAPTIVE AS INSURANCE FORMULA FOR RISK MANAGEMENT IN OPE-
RATIONS OF A COMPANY”

przygotowanej pod kierunkiem naukowym dra hab. Romualda Holly, prof. SGH.

1. Podstawa opracowania recenzji

Przedmiotem recenzji jest szczegółowa ocena, czy rozprawa spełnia warunki określone w art. 13.1. ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. z 2003 r. Nr 65, poz. 595; z późn. zm.). Zgodnie z art. 13.1. Ustawy rozprawa doktorska powinna wykazywać ogólną wiedzę teoretyczną kandydata w danej dyscyplinie naukowej, umiejętność samodzielnego prowadzenia pracy naukowej oraz stanowić oryginalne rozwiązanie problemu naukowego.

2. Problematyka badawcza i temat rozprawy doktorskiej

Recenzowana rozprawa stanowi wartościowe studium podejmujące istotny i ważny problem captive'ów jako formuły zarządzania ryzykiem w przedsiębiorstwie. Problematyka badawcza podjęta przez Autora jest bardzo interesująca i ważna zarówno z naukowego, jak i praktycznego punktu widzenia. Wybór tematu pracy należy ocenić jako trafny. Tytuł rozprawy jest jasno sformułowany i dobrze oddaje jej treść.

3. Cel pracy i hipotezy badawcze

W sposób typowy dla prac naukowych, Doktorant na początku uzasadnił podjęcie opisywanej tematyki, sformułował cele rozprawy, pytania badawcze oraz tezę i hipotezy szczegółowe.

Autor nie postawił celu głównego rozprawy, natomiast postawił sześć następujących pytań badawczych:

„1. Wyjaśnienie na czym polega i z czego wynika specyfika zarządzania ryzykiem przez captive.

2. Określenie specyfiki sposobu zarządzania ryzykiem przez captive w porównaniu z komercyjnymi zakładami ubezpieczeń, towarzystwami ubezpieczeń wzajemnych i zatrzymaniem ryzyka w przedsiębiorstwie.

3. Określenie roli i miejsca captivu w systemie ubezpieczeń.

4. Oszacowanie efektywności i skuteczności captivu jako formuły służącej zarządzaniu ryzykiem, która może być wykorzystana przez przedsiębiorstwo (właściciela captivu).

5. Analiza captivu jako narzędzia, które może pomóc przedsiębiorstwom wyjść z impasu, jaki powstaje, gdy oferta komercyjnych zakładów może nie odpowiadać lub niedostatecznie odpowiadać potrzebom przedsiębiorstw.

6. Przedstawienie korzyści, które mogą motywować do utworzenia captivu i wykorzystania go do zarządzania ryzykiem w przedsiębiorstwie.”

Postawione cele (pytania badawcze) zostały sformułowane w sposób poprawny i nie budzący zastrzeżeń. Cele pracy uważam za ambitne (w szczególności cel nr 4) i przydatne zarówno dla rozwoju nauki, jak i sformułowania wskazówek dla praktyki, a ich realizacja wymagała od Autora dysponowania głęboką wiedzą oraz dużymi umiejętnościami analitycznymi, czemu Autor sprostał. Cele pracy były inspiracją do sformułowania przez Autora głównej tezy badawczej i pięciu pomocniczych hipotez badawczych.

Główna teza badawcza (a raczej hipoteza) pracy zakłada, że „*Captive może być właściwą formułą zarządzania ryzykiem w przedsiębiorstwie.*”

W celu weryfikacji (hipo)tezy głównej, postawione zostały następujące szczegółowe hipotezy badawcze:

„1. Czy captive może być właściwą formułą ubezpieczenia dla ryzyk specyficznych dla rodzaju działalności gospodarczej właściciela captivu?

2. Czy captive może być właściwą formułą dla zamierzonej strategii biznesowej właściciela captivu?

3. Czy captive może dostarczyć know-how w zakresie zarządzania ryzykiem i przyczynić się do uniknięcia lub przynajmniej ograniczenia strat?

4. Czy captive może być właściwą formułą do wspierania zarządzania finansami właściciela captivu?

5. Czy captive może być właściwą formułą samoubezpieczenia dla właściciela captivu w jego relacjach z rynkiem ubezpieczeniowym i reasekuracyjnym?”

Cele i pytania badawcze oraz hipotezy uznaję za ważne z naukowego punktu widzenia i oceniam pozytywnie, chociaż kolejność pytań wydaje się chaotyczna i zastanowiłbym się nad ich zmianą. Wydaje się, że kolejność powinna wyglądać następująco:

1. Czy captive może być właściwą formułą dla zamierzonej strategii biznesowej właściciela captivu?
2. Czy captive może być właściwą formułą do wspierania zarządzania finansami właściciela captivu?
3. Czy captive może dostarczyć know-how w zakresie zarządzania ryzykiem i przyczynić się do uniknięcia lub przynajmniej ograniczenia strat?
4. Czy captive może być właściwą formułą samoubezpieczenia dla właściciela captivu w jego relacjach z rynkiem ubezpieczeniowym i reasekuracyjnym?
5. Czy captive może być właściwą formułą ubezpieczenia dla ryzyk specyficznych dla rodzaju działalności gospodarczej właściciela captivu?

4. Metody, techniki i narzędzia badawcze

Wyznaczenie ww. wiązki celów i hipotez w rozprawie skutkowało użyciem przez Autora następujących metod i narzędzi badawczych:

- analizy danych pochodzących z następujących źródeł:
 - przeglądu literatury ubezpieczeniowej, zwłaszcza publikacji o captivach ubezpieczeniowych, raportów, badań, opinii ekspertów, w tym prezentacji eksperckich z konferencji dotyczących captiwów,
 - wyników ankiet internetowych – Global Risk Management Survey – przeprowadzanych od szeregu lat przez Aon Global Risk Consulting (AGRC),
 - przeprowadzonych wywiadów z sędziami kompetentnymi, tj. kierownictwem wyższego szczebla zakładów ubezpieczeń typu captive, firm zarządzających captivami oraz konsultantów a także z regulatorem na Malcie,
 - przeprowadzonych analiz wybranych przepisów prawa, orzeczeń sądowych i decyzji amerykańskich organów podatkowych dotyczących captiwów ubezpieczeniowych,
- analiz ryzyka działalności przedsiębiorstwa prowadzonych w ramach najczęściej stosowanych w praktyce reguł takich jak ETA, FTA, HAZID, HAZOP, RCA i innych.

Część pierwsza rozprawy opiera się na studiach literatury obcej i krajowej. W drugiej części rozprawy prowadzone są głównie wtórne analizy badań ankietowych, raportów podmiotów doradczych, jak również opinii sędziów kompetentnych z branży captive.

Dla potrzeb rozprawy wykorzystano różnorodne źródła zapisane elektronicznie oraz tradycyjnie. W zakresie studiów literaturowych Autor wykorzystał bogatą literaturę przedmiotu, zawierającą według spisu literatury 132 pozycje, 52 źródła internetowe i 7 prezentacji. Autor wykazał się odpowiednią umiejętnością odnośnie doboru i wykorzystania literatury przedmiotu. Według mojej wiedzy Autor wykorzystał najważniejsze pozycje literaturowe z rozpatrywanej dyscypliny. Brakuje natomiast niektórych ważnych pozycji z zakresu risk management, np. Crockford, G.N. (1982). *The Bibliography and History of Risk Management: Some Preliminary Observations*, *The Geneva Papers on Risk and Insurance* 7, 169-179; Dionne, G., Eeckhoudt, L. (1985). *Self-Insurance, Self-Protection and Increased Risk Aversion*, *Economics Letters*, 39-42; Stulz, R. M. (2005). *Rethinking Risk Management*, *Journal of Applied Corporate Finance*, Wiley Online Library; Harold D. Skipper, W. Jean Kwon (2007), *Risk Management and Insurance: Perspectives in a Global Economy*, Wiley; Kloman, H. & Fraser, John & Simkins, Betty. (2011). *A Brief History of Risk Management*. 10.1002/9781118267080.ch2.

5. Ocena struktury pracy

Recenzowane opracowanie liczy 271 stron tekstu wraz ze spisem wykresów, spisem tabel, słowniczkiem pojęć i bibliografią. Na zasadniczą część pracy składają się: wstęp (13 stron), sześć rozdziałów zawartych na 208 stronach oraz siódmy rozdział stanowiący zakończenie (7 stron).

Pierwsze trzy rozdziały rozprawy mają charakter teoretyczny i traktować je można jako studium przedmiotu oparte na źródłach literaturowych. Rozdziały od czwartego do szóstego mają charakter empiryczny i należy je uznać za najbardziej wartościową i najbardziej oryginalną część rozprawy. Dla większej przejrzystości pracy Autor mógłby rozważyć skumulowanie liczby rozdziałów do 5, co zmniejszyłoby dużą liczbę powtórzeń oraz zachowanie ich łącznie. Ponadto można mieć następujące zastrzeżenia:

- do nazw i treści rozdziałów, np. w nazwie rozdziału pierwszego znajduje się słowo praktyka, co w rozdziale teoretycznym nie powinno mieć miejsca.
- do struktury rozdziału 2 – punkt 2.5 *Risk management steps* powinien być przed pkt. 2.3. *The meaning of risk management in operations of a company*,
- rozdział 7 powinien mieć nazwę zakończenia.

Pomimo pewnych uwag strukturę pracy oceniam pozytywnie.

6. Szczegółowa ocena pracy

We Wstępie Autor prawidłowo uzasadnia podjęty temat i problem badawczy. Przyjęta struktura pracy jest klasyczna. „Wstęp” zawiera niezbędne elementy, tj.: uzasadnienie podjęcia tematu, cele pracy, hipotezy oraz metody i narzędzia badawcze.

Do pierwszego rozdziału pracy mam następujące uwagi i pytanie:

- na str. 42 Autor definiuje pojęcia *physical, moral i morale hazard* powołując się na Investopedię (przypis nr 64) – wydaje się, że w pracy doktorskiej w części teoretycznej powinno się cytować pierwotne i naukowe źródła;

- na str. 56 Autor stwierdza:

„The theory and doctrine of insurance have shaped many principles, rules, and procedures, some of which have been codified in practice and are now used in the insurance captive formula.” – niestety nie daje odniesienia do literatury;

- z tabeli 1 wynika, że od 2015 roku notujemy spadek liczby Captive’ów.

Mam pierwsze pytanie, jaka jest przyczyna takiego stanu rzeczy?

- na str. 70 Autor stwierdza:

„AON claims that there is a correlation between a company owning a captive, which expresses its attitude to risk management, and between this attitude to risk and the achieved earnings per share. Companies that are more mature in the area of risk management are more likely to own captives. „

Mam drugie pytanie, jaka jest wobec tego relacja pomiędzy stanem i jakością zarządzania ryzykiem w przedsiębiorstwie a jego wartością?

Do drugiego rozdziału pracy mam następujące uwagi:

- w podpunkcie 2.3. Autor bazuje tylko na trzech definicjach teoretycznych zarządzania ryzykiem (Holly, Dorfman, Okuniewski), co pozostawia duży niedosyt, jak na część teoretyczną pracy doktorskiej.

Do trzeciego rozdziału pracy mam następujące uwagi:

- na s. 124 i 125 Autor używa dwóch terminów „captive insurer” i „insurance captives”
– czy w związku z tym Autor używa tych pojęć zamiennie?

- w punkcie 3.2. w przypadku opisu przyczyn wyboru samoubezpieczenia dodałbym jeszcze zachowanie poufności danych w sektorach wrażliwych na utratę know-how.

Do czwartego rozdziału pracy mam następujące uwagi:

- w podpunkcie 4.1. Autor zajmuje się efektywnością jej nie definiując, tylko podając sześć warunków efektywnego transferu ryzyka na captive.

- na str. 144 Autor podaje autorski wskaźnik miary efektywności finansowej captivu „Combined Loss Ratio Formula for a Captive Insurer (CLRFCI).” Mam dużo wątpliwości co do nazwy tego wskaźnika. Wskaźniki z grupy „combined” wykorzystywane w ubezpieczeniach zwyczajowo zawierają sumę kosztów odszkodowań oraz świadczeń i kosztów działalności (akwizycji plus administracyjnych) wszystko na bazie składki. Dlatego dodanie elementu inwestycyjnego w mianowniku tego wskaźnika tworzy z niego bardziej wskaźnik operacyjny niż combined. Sama idea liczenia nakładów do efektów, czy efektów do nakładów przedstawiona we wskaźniku nie budzi zastrzeżeń, ale jego nazwa już tak.

Mam pytanie, co Autor rozumie pod pojęciem efektywności w zarządzaniu ryzykiem?

Do szóstego rozdziału pracy mam następujące uwagi:

- w podpunkcie 6.3. Autor opisuje w zasadzie tylko ubezpieczenia na życie i zdrowie, natomiast tytuł wskazuje na szersze ujęcie.

Generalnie do całości pracy mam następujące uwagi i pytanie:

- rozdziały 5 i 6 pozostawiają pewien niedosyt w zakresie wykorzystania i opisu bardzo ciekawego przykładu podanego w tab. 15. Jest tylko krótka wzmianka o tym przykładzie na stronie 213 i 214.

- Autor czasami stosuje zbędne powtórzenia, które najczęściej wynikają z braku łączy treści poszczególnych rozdziałów i punktów, np. relacja pomiędzy punktami 3.1 a 3.3.; 5.2. a 4.2.

- Autor czasami stosuje nienaukowe źródła w przypisach np. slideplayer, zamiast dotrzeć do oryginałów.

- brak w pracy przedstawienia wniosków wynikających z załączonych tabel 8-12 i 14;

- w Bibliografii w kilku pozycjach znalazłem błędy w opisie np. Jajuga K., Zarządzanie ryzykiem, PWN, Warszawa, 2007; Ronka-Chmielowiec W., Ubezpieczenia, C.H.Beck, Ino-Wrocław, 2016; Sangowski T., Ubezpieczenia Gospodarcze, Poltext, Warszawa, 1999 – to są pozycje pod redakcją, więc powinno być dodane (red.) oraz powtórzenia tych samych pozycji np. Bednarczyk T.H., Szymanska A.; czy Gniadek J., Lisowski J.

Mam ostatnie pytanie, w kontekście perspektywy dalszych badań, jak Autor ocenia możliwości zastosowania captive'ów w rozwoju insur-techów?

Podsumowując, praca napisana jest, mimo skomplikowanej i specjalistycznej materii, przystępnym językiem. Przypisy są sporządzone w większości prawidłowo. Strona edytorska rozprawy nie budzi poważniejszych zastrzeżeń. Zanotowano jednak pewne błędy stylistyczne i literowe oraz stosowanie żargonu. Wskazane uwagi i zastrzeżenia nie mają jednak wpływu na pozytywną ocenę dysertacji.

7. Ocena, czy rozprawa spełnia warunki określone w art. 13.1. ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki

7.1. Ocena odzwierciedlenia w rozprawie ogólnej wiedzy teoretycznej Doktoranta w dyscyplinie ekonomia

Części teoretyczne rozprawy stanowią wartościowe naukowo rozważania, które pozwoliły Doktorantowi osadzić jeden ze współczesnych aspektów funkcjonowania przedsiębiorstw, jakim jest problem wykorzystania captive'ów w zarządzaniu ryzykiem w nurcie dyscypliny ekonomia. Dzięki kompleksowemu ujęciu oraz dzięki właściwemu podejściu Autora w treści pracy zasygnalizowanych zostało wiele zagadnień, które nie tylko porządkowały, wyjaśniały i dookreślały zjawiska powiązane z problemem zarządzania ryzykiem w przedsiębiorstwach, ale przede wszystkim stały się podstawą prowadzonych w ramach pracy rozważań. Uwypuklić tu należy m.in. wykorzystanie mocnej „podbudowy” różnych koncepcji i teorii obecnych w światowej literaturze z dyscypliny nauki ekonomii nawiązujących i stanowiących tło podjętego przez Autora tematu, tj. koncepcji captive w doktrynie ubezpieczeniowej (rozdział I), sposobów zarządzania ryzykiem ubezpieczeniowym w działalności przedsiębiorstw (rozdział II), ubez-

pieczeniowych i nieubezpieczeniowych metod zarządzania ryzykiem w przedsiębiorstwie (rozdział III), captive jako formuły ubezpieczeniowej w przedsiębiorstwie (rozdział IV), captive ubezpieczeniowy jako właściwej formuły zarządzania ryzykiem w przedsiębiorstwie (rozdział V), zróżnicowanie captiwów w zależności od rodzajów ubezpieczanych ryzyk, przyjętych strategii biznesowych i sposobów zarządzania ryzykiem (rozdział VI). Treść opracowania pokrywa się z jej tytułem i zakresem, a przedstawione w dysertacji wyniki przeprowadzonych badań empirycznych na tle ukazanych rozważań teoretycznych wskazują na posiadanie przez Doktoranta bardzo dobrej znajomości poruszanej problematyki zarówno w zakresie objętym tematem rozprawy, jak i ogólnej wiedzy teoretycznej w dyscyplinie ekonomia.

Rozdziały pierwszy, drugi i trzeci potwierdzają teoretyczną wiedzę Autora w dyscyplinie ekonomia oraz potwierdzają umiejętność prowadzenia przez niego badań literaturowych w obszarze interdyscyplinarnym.

7.2. Ocena posiadania przez Doktoranta umiejętności samodzielnego prowadzenia pracy naukowej

Pracę należy uznać za ukształtowaną poprawnie pod względem: koncepcyjnym, metodycznym i merytorycznym, do czego zdecydowanie przyczyniła się umiejętność samodzielnego prowadzenia pracy naukowej, przy czym w tym aspekcie podkreślić należy:

- właściwe i pełne wykorzystanie zamierzonej inicjatywy badawczej, co przejawia się w prawidłowym odnalezieniu luki badawczej, przemyśleniem odpowiedniej koncepcji i przyjęciem właściwych założeń, a także wykorzystaniem odpowiednich narzędzi badawczych (i ich właściwym dobozem) oraz przeprowadzeniem koniecznych badań;

- sięganie do literatury światowej, z której Autor czerpie wiedzę i wykorzystuje uznane teorie oraz dane do realizacji celów swojej pracy, a nie je powiela;

- rzetelne indukcyjne i dedukcyjne wnioskowanie, które przełożyło się na zdolność Autora do rozwiązywania złożonych problemów teoretycznych oraz na zdolność do prowadzenia odpowiedniej syntezy i interpretacji osiągniętych wyników, a w efekcie na formułowanie prawidłowych wniosków poznawczych i aplikacyjnych.

W konkluzji stwierdzam, że oceniając tok postępowania badawczego, stopień realizacji założonych celów i sprawdzenie hipotez badawczych przez Autora posiada On odpowiednie umiejętności samodzielnego prowadzenia pracy naukowej.

7.3. Ocena przedmiotu rozprawy pod kątem oryginalności rozwiązania podjętego problemu naukowego

Na podstawie przeanalizowania treści przedłożonej rozprawy uważam, że sformułowane przez Doktoranta cele i zamierzenia badawcze zostały w pełni zrealizowane, potwierdzając słuszność przyjętych założeń. Doktorant wykazał się umiejętnością postawienia oryginalnego, a przy tym wymagającego problemu naukowego, który osiągnął dzięki jego rozwiązaniu. Cel ten udało się osiągnąć, czego dowodem są przedstawione w rozdziale ostatnim wyniki badań. Analizy przeprowadzone przez Autora potwierdzają tezę, iż główna przewaga metody zarządzania ryzykiem w formule captivu polega przede wszystkim, dzięki orientacji na ryzyka zagrażające interesom przedsiębiorstwa, na bardziej trafnym identyfikowaniu zdarzeń, które mogą być źródłem zagrożeń dla określonego podmiotu (przedsiębiorstwa), na bardziej trafnym ich definiowaniu i szacowaniu poszczególnych skutków w postaci szkód, jakie może ponieść przedsiębiorstwo, na łatwiejszym wprowadzeniu do programu ubezpieczeń działań prewencyjnych oraz na bardziej efektywnej i korzystnej finansowo likwidacji szkód. Dzięki temu zarządzanie ryzykiem staje się bardziej skuteczne i ekonomicznie efektywne. Sprzyja temu precyzyjne zdefiniowanie i oszacowanie zagrożeń, ich neutralizacja właściwie dobraną metodą ubezpieczeniową i/lub nieubezpieczeniową. Główną rekomendacją wynikającą z dysertacji jest sugestia aby przedsiębiorstwa w możliwie największym stopniu korzystały z captiwów do zarządzania ryzykiem. Jeżeli posiadanie captivu jest dopiero rozważane w przedsiębiorstwie, to należy włączyć formułę zarządzania ryzykiem od samego początku prac nad studium wykonalności projektu samoubezpieczenia.

Kluczowe dla realizacji celu pracy i reprezentujące wkład do nauki są wnioski przedstawione przez Autora. W wyniku weryfikacji tezy i hipotez sformułowanych w postaci pytań, Autor ustalił, że captive może być:

- 1) właściwą formułą ubezpieczeniową dla ryzyk specyficznych dla działalności gospodarczej właściciela captivu;
- 2) właściwą formułą dla zamierzonej strategii biznesowej właściciela captivu;
- 3) właściwą formułą zapewniającą know-how w zakresie zarządzania ryzykiem i przyczyniać się do ograniczania strat;
- 4) właściwą formułą wspierającą zarządzanie finansami właściciela captivu;

5) właściwą formułą dla przyjętej strategii ubezpieczeniowej właściciela captivu w jego relacjach z rynkiem ubezpieczeniowym.

Ponadto, przeprowadzone badania potwierdziły, że:

- 1) formuła ubezpieczeń typu captive wzbogaca teorię, doktrynę i praktykę ubezpieczeniową;
- 2) wykorzystanie formuły captivu powinno skutkować wzrostem wiedzy o ryzykach ubezpieczeniowych w przedsiębiorstwie oraz zwiększać motywację do aktywnego zarządzania nimi w przedsiębiorstwie;
- 3) formuła captive może wspierać zarządzanie ryzykiem w przedsiębiorstwie a niektóre przedsiębiorstwa tworzą captivy właśnie z zamiarem wykorzystania ich w zarządzaniu ryzykiem;
- 4) określone typy captiwów mogą być bardziej właściwe dla przedsiębiorstw mających na celu zarządzanie ryzykiem poprzez captive;
- 5) zachęty podatkowe niewątpliwie stanowią dodatkową motywację przedsiębiorstw do powołania i prowadzenia działalności captiwów;
- 6) istnieje potrzeba rozwoju przepisów prawa regulujących działalność captiwów ubezpieczeniowych w krajach Europy Środkowo-Wschodniej.

Podsumowując Autor nadał dość starej i tradycyjnej instytucji „captive” nowego znaczenia oraz blasku i to jest jego bardzo ważny wkład. Spojrzał na tę instytucję w sposób oryginalny i użyteczny dla nauki i praktyki, w szczególności w czasach kryzysu ochrony ubezpieczeniowej związanego z pandemią COVID-19, czy wojną, a także dla niektórych branż, kiedy captive stał się odpowiedzią rynku na brak efektywnej ochrony ubezpieczeniowej.

8. Ocena końcowa

Szczegółowa analiza treści rozprawy doktorskiej mgra Erniego Greszty pozwala stwierdzić, że:

- temat rozprawy oraz problem badawczy są interesujące i charakteryzują się ciekawymi walorami poznawczymi,
- rozprawa dotyczy ważnego oraz aktualnego problemu naukowego i praktycznego,
- struktura pracy i jej układ są kompletne, logiczne oraz zgodne z przyjętą metodyką realizowanych zadań,
- Autor wykazał się dobrą znajomością polskojęzycznej i anglojęzycznej literatury

przedmiotu,

- w rozprawie wykorzystano właściwe do rozwiązania postawionego problemu naukowego metody badawcze, a osiągnięte wyniki stanowią autorski, oryginalny wkład Autora do rozwoju dyscypliny naukowej jaką jest ekonomia,
- Autor w odpowiednim stopniu zrealizował cel rozprawy,
- Autor **wykazal się ogólną wiedzą teoretyczną w dziedzinie nauk ekonomicznych, w dyscyplinie ekonomia,**
- Autor **wykazal się umiejętnością samodzielnego prowadzenia pracy naukowej.**

Rozprawa ma wiele atutów, w szczególności autorskie, interdyscyplinarne badania, które umożliwiają stwierdzenie, że **stanowi ona oryginalne rozwiązanie problemu naukowego.**

Uwzględniając powyższe uznaję, że ocena ogólna przedmiotowej rozprawy doktorskiej mgra Erniego Greszty jest pozytywna. Kandydat spełnił wymagania stawiane tego typu pracom, tj. zgodnie z postanowieniami art. 13.1. ustawy z dnia 14.03.2003 o stopniach naukowych i tytule naukowym (...). W związku z tym wnoszę o dopuszczenie mgra Erniego Greszty do publicznej obrony.

Prof. dr hab. Jacek Lisowski